

telse. Denne Sag er til anden*) Behandling. Udvalgets Betænkning**) har i sin Tid været omdeelt. Der er foruden de i denne indeholdte Forslag ikke fremkommet noget Endringsforslag til denne Behandling af Sagen. Udvalgets Betænkning indeholder Forslag til tre forskjellige Afgjørelser. Den første er en Afvisning, ledsaget af Grunde; den anden er et Endringsforslag, som gaar ud paa at opstille et helt nyt Lovforslag istedetfor det forelagte, og den tredje gaar ud paa en Endring i selve Lovforslaget.

Seg maa først tage Udvalgets Fleertals Forslag for, som gaar ud paa en Afvisning, ledsaget af Grunde. Antages det, er dermed hele Sagen bortfalden. Antages det ikke, bliver det Endringsforslag, som stiller et helt nyt Forslag istedetfor det forelagte, at tage under Forhandling, og forfastes dette, kommer man tilbage til Lovforslaget med den dertil stillede Endring. Det er saaledes Udvalgets Fleertalsforslag, om en med Grunde ledsaget Afvisning, jeg sætter under Forhandling.

Ordføreren (S. Nielsen): Før jeg som Ordfører motiverer Fleertallets Forslag i denne Sag, være det mig tilladt at udtale mig om min personlige Stilling til Sagen, da Noget maaskee ville finde, at der er nogen Uoverensstemmelse mellem mine Udtalelser ved Sagens første Behandling og den Udvalgsbetænkning, som her er fremkommen af Fleertallet, og som det var overdraget mig at arbejde. Det blev allerede ved første Behandling gjort gjældende imod mig af den ærede 3die Landsstingsmand for 1ste Kred (Clausen), at mine Præmisser ikke stemte overeens med min Conclusion. Jeg afviste dengang den fremførte Anke, fordi jeg følte mig overbeviist om, at den ikke var begrundet, men jeg har siden ved at efterlæse mine Udtalelser maattet komme til den Erkjendelse, at Anken virkelig var begrundet i formel Henseende, nemlig med Hensyn til hvad jeg havde udtalt, skjøndt ikke med Hensyn til hvad jeg havde tænkt, hvilket 3die

den ærede Landsstingsmand imidlertid ikke kunde vide. Det forholdes sig nemlig saaledes, at jeg bestandigt i denne Sag har troet, at man burde tage to Hovedhensyn, det ene, at man ikke maatte besværliggjøre det for det enkelte Medlem af Kirken at faae Religionens Opbyggelse netop fra den, som efter hans Individualitet bedst kunde skjenke ham den, og det andet Hensyn, at man dog maatte søge saameget som muligt at bevare den kirkelige Orden og den Sognebegrænsning, som ogsaa jeg finder at være af den højeste Bigtighed, fordi en Virksomhed netop ordnes og styrkes ved Begrænsning. Men da dette sidste Punkt blev stærkt fremhævet af den ærede 3die Landsstingsmand for 1ste Kred (Clausen), før jeg kom til at tale, hændtes det mig ifølge en Tilbøielighed, som vist er temmelig almindelig, men maaskee stærkt fremtrædende hos mig, at naar det forekommer mig, at Daaden krænger stærkt til den ene Side, lægger jeg mig med større Magt, end jeg ellers vilde, over i den anden, for at tilvejebringe Ligevægt, og deraf kom det, at jeg i Modsetning til den nævnte Landsstingsmands Udtalelser kom noget eensidigt til at fremhæve det Hensyn, at Opbyggelsen skulde have sin muligt frie Gang, at fremhæve det noget stærkere og eensidigere, end jeg ellers vilde have gjort, da dog begge Hensyn laae i mine Tanker, og det netop var min Hensigt at gaae i Diagonalen af det Kræfternes Parallelogram, som disse Bestræbelser danne. Dette viste sig tydeligt, idet jeg kom til det Resultat, at man skulde give Frihed for visse kirkelige Handlinger, der mere grebe ind i Familielivet end i Menighedens Liv, og der imod ikke med Hensyn til andre Handlinger, der vilde virke mere forstyrrende paa Menigheden. Jeg har derfor uregelmæssigt været noget inconsequent i mine Udtalelser uden at have været det i Tanken; det jeg dengang tilsigtede, er nu netop udtalt i Udvalgets Betænkning.

Naar jeg dernæst paa Fleertallets Begne skal udtale mig, troer jeg at burde sige dette, at vi ikke ansee Noget for farligere for Folkekirken, end dersom Lovgivningen i de kirkelige Anliggender skulde gaae ud fra subjective Distrikter, uden at Kirkesamfundet havde faaet Lei-

*) 1ste Behandling findes i Tidenden Sp. 1027—94.

**) Udvalgets Betænkning findes i Anh. B Sp. 531—40.